

BILANȚ ȘI PROIECTE

Sfârșit de stagione și miez al vacanțelor, lunile de vară nu anunță și o pauză în munca teatrelor, a slujitorilor lor. Nu doar fiindcă munca artistică ține de o pasiune, prin natura ei, în continuă fierbere, ci fiindcă teatrul este, genetic, o artă de implicație direct cetățenească și, ca atare, aici, pasiunea exercitării ei se confundă cu conștiința unei grave răspunderi, cu sentimentul necesității unor mereu improspătate, îmbogățite și îmbunătățite combustii, unor mereu mai bine plasate și eficiente investiții creatoare.

În acest sezon al vacanțelor — al destinderii și frunților descetite — în lumea teatrului, mai puțin spectaculos și ferite de privirile publicului, orele se scurg adesea mai grele de încordare și de griji decît se bănuie. Printre altele, se scrutează orizontul spiritual al Cetății și, în funcție de el, se cîntăresc bilanțier valorile și se măsoară puterea de seducție și de înriurire a faptelor de artă, săvîrșite (și ce și cît ar mai fi trebuit pentru a fi fost desăvîrșite) de-a lungul anului artistic încheiat. E un examen, acesta, nu doar contabilicesc, de interes economic sau de interes statistic, dominat de cifre și de cantitate. Ci este, mai cu seamă, în substanța lui, în motivația și în destinația lui superioară, un examen al modului de a fi în Cetate, al felului cum răsună și se fac resimțite în Cetate prezența și acțiunea teatrului. E un examen, deloc ușor. El privește, în chiar elementele revelatoare, cît pot fi ele revelatoare, ale cifrelor și cantităților, calitatea faptelor de artă consemnate în bilanț. Și, ca atare, el angajează, în procesul cercetării, simultan, și calitatea producătorilor acelor fapte de artă — calitatea vocației și pregătirii lor, calitatea dăruirii și convingerilor lor, calitatea climatului în care au conceput, au elaborat și au creat — au muncit: calitatea lor cetățenească de artiști și de slujitori ai artei.

De aici, de la acest moment al cunoașterii de sine — care numai dacă se refuză, cu luciditate și nealterată disponibilitate autoeritică, ispitelor narcisic-euforice — poate fi reală, roditoare, cealaltă muncă; munca mai departe — munca de cristalizare a programelor artistice ale teatrelor (ici și colo, a profilurilor lor) și, în numele lor, munca de închegare a repertoriilor pentru stagiunea ce va să vină; munca pentru asigurarea reprezentării în bune condiții a lucrărilor înscrise în repertorii; pentru asigurarea unei continuități fără poticneli în reprezentarea lor și în programarea lor; munca pentru valorificarea deplină a forțelor chemate, fiecare în parte și toate laolaltă, să determine o necesară sporire de elan în viața teatrului, și o necesară sporire de vigoare formativă în acțiunea lui socială, spirituală, cetățenească.

Se desenează, în aceste diverse zone ale muncii (pregătitoare) din teatre, o nespus de complexă și o nespus de delicată țesătură de îndatoriri și de aspirații, adesea contradictorii, deși ele converg spre un același obiectiv, nobil — acela al construcției umane a omului. Munca aceasta de proiectare a unei stagiuni (a viitoareii stagiuni) este o muncă de responsabilă meditație și de responsabile decizii; ea presupune tocmai aflarea căilor ce duc la armonizarea tendințelor sau ambițiilor aparent divergente, personaliste, la animarea lor spre o comuniune programatică, de convingeri; spre crearea

unui climat creator, interzis rutinei, inertei, arbitrarului, minimele pretenții și rezistențe, dimpotrivă, larg și binevoitor deschis inițiativelor și îndrăznelii în inițiative, solidarizării entuziaste în concretizarea lor. Ea e menită să orienteze stagiunea viitoare, mai clar și mai ferm decît au fost cele trecute, spre promovarea unei dramaturgii autohtone de autentică și de maximă expresivitate artistică, a unei dramaturgii esențial ancorate în problematica vieții contemporane a poporului, în problematica înnoirii lui etice și spirituale, corespunzătoare eforturilor și realizărilor lui în construcția societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării țării spre comunism. Această muncă de promovare a dramaturgicii originale cată să se însoțească de bogatul patrimoniu al clasicității noastre, ca și al celei universale, precum și de acele lucrări de actualitate, de pe celelalte meridiane, care, alături de literatura noastră dramatică, sînt purtătoare de suflu, de convingeri, de argumente revoluționare și, ca atare, sînt contribuții artistice la educarea umanistă a spectatorului nostru.

Munca de proiectare a viitoarei stagiuni e chemată, în același timp și în aceeași măsură, să o înalțe artisticeste, să-i imprime, așadar, într-o firească și mereu bine întîmpinată policromie stilistică și expresivă, acea calitate necesară și în stare să pătrundă emoțional și transformator în conștiințele spectatorilor. La această calitate năzuie, deopotrivă cu masele acestor spectatori, înșiși creatorii spectacolelor — regizorii de toate vîrstele, interpreții de toate genurile, scenograful, scenotehnicienii.

E un privilegiu de o inegalabilă forță stimulatoră că atît examenul critic și autocritic al stagiunii trecute, cit și munca de pregătire a viitoarei stagiuni, au stat și stau sub semnul lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste din 2—4 iunie, sub semnul indicațiilor, lapidare, dar de istorică semnificație și de inestimabilă importanță teoretică și practică, date, cu acel prilej, ca și cu atîtea alte prilejuri, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, oamenilor de artă. E un privilegiu deosebit, dar și o cinstire și, cu atît mai mult, un îndeamn la sporirea responsabilității. A asculta, în litera și în spiritul lor, aceste indicații, și a le da viață este, în efortul de inițiativă, de opțiuni, de decizii și de realizări al întregii colectivități creatoare de artă, suprema aspirație și ambiție. Pentru că în ele e concentrat, ca într-o quintesență, însuși rostul artei: acela de a sluji, prin frumos și adevăr, omul, viața lui, fericirea lui — a poporului.

Înaripată de aceste indicații, lumea teatrului — în acest miez al vacanțelor, în acest sfîrșit de stagiune — mai puțin spectaculos, ferită de privirile publicului, nu cunoaște odihnă, lucrează... Așteptăm cu încredere și mari speranțe surprizele viitoarei stagiuni.

„T“

